

Yrkande från C, L, M, D och KD - omhändertagande av Klimatomställningsanalysen

Förslag till beslut

Miljö- och klimatnämnden:

1. Miljö- och klimatnämnden antecknar informationen i rapporten till protokollet.
2. Miljö- och klimatnämnden skickar Rapport 2025:09 Klimatomställningsanalys – Så kan Göteborgs klimatmål uppnås samt Rapport 2025:10 Klimatomställningsanalys – Underlagsrapporten för kännedom till kommunfullmäktige.
3. Miljö- och klimatnämnden skickar Rapport 2025:09 Klimatomställningsanalys – Så kan Göteborgs klimatmål uppnås samt Rapport 2025:10 Klimatomställningsanalys – Underlagsrapporten för kännedom till de nämnder och styrelser som har en central roll i arbetet med Göteborgs klimatomställning inom deras ansvarsområden för övergripande stadsutveckling: Stadsbyggnadsnämnden, stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden, stadsfastighetsnämnden, Förvaltnings AB Framtiden och Higab AB.
4. Miljö- och klimatnämnden skickar Rapport 2025:09 Klimatomställningsanalys – Så kan Göteborgs klimatmål uppnås samt Rapport 2025:10 Klimatomställningsanalys – Underlagsrapporten för kännedom till de nämnder och styrelser som har en central roll i arbetet med Göteborgs klimatomställning inom deras ansvarsområden för bedömningar vid inriktningsbeslut: Stadsbyggnadsnämnden, stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden, stadsfastighetsnämnden, kretslopp och vattennämnden, stadsledningskontoret, Förvaltnings AB Framtiden, Renova AB, Göteborgs Stadshus AB, Göteborg Energi AB, Göteborgs Hamn och Higab AB.
5. Miljö- och klimatnämnden skickar Rapport 2025:09 Klimatomställningsanalys – Så kan Göteborgs klimatmål uppnås samt Rapport 2025:10 Klimatomställningsanalys – Underlagsrapporten för kännedom till den nämnd som har en central roll i arbetet med Göteborgs klimatomställning inom deras ansvarsområden för samordning av stadens inköp- och upphandlingsprocess: Nämnden för inköps- och upphandling.
6. Miljö- och klimatnämnden skickar Rapport 2025:09 Klimatomställningsanalys – Så kan Göteborgs klimatmål uppnås samt Rapport 2025:10 Klimatomställningsanalys – Underlagsrapporten för kännedom till den styrelse som har en central roll i arbetet med Göteborgs klimatomställning inom deras ansvarsområden för näringslivsutveckling: Business Region Göteborg AB.
7. Miljö- och klimatnämnden skickar Rapport 2025:09 Klimatomställningsanalys – Så kan Göteborgs klimatmål uppnås samt Rapport 2025:10 Klimatomställningsanalys – Underlagsrapporten för kännedom till de nämnder och styrelser som har en central roll i arbetet med Göteborgs klimatomställning inom deras ansvarsområden som samordningsansvariga för strategier i miljö- och klimatprogrammet: Stadsbyggnadsnämnden, stadsmiljönämnden, nämnden för demokrati och medborgarservice, Förvaltnings AB Framtiden och Göteborgs Stads Leasing AB.

8. Att Miljö- och klimatanämnden vid översändande till ovan nämnda bolag och förvaltningar bifoga detta yrkande för kännedom om nämndens yttrande och ställningstagande till rapporten.

Yrkandet:

Att regelbundet följa upp, analysera och diskutera arbetet med klimatomställningen är mycket viktigt för att stadens ambitiösa mål ska nås och för att Göteborg ska dra sitt strå till stacken i det globala omställningsarbetet. Miljö- och klimatanämnden tackar förvaltningen för en omfattande analys som vi tror kan agera som ett viktigt underlag för diskussion och framtida arbete i kommunen.

Vi finner emellertid problematik i vissa aspekter som lyfts i analysen, som inte tycks vara fokuserade på själva klimatomställningen utan snarare angriper variabler som kan vara associerade med utsläpp, men inte är det per se. Framförallt gäller det hur man talar om bostadsmarknadens klimatpåverkan. Både i underlagsrapporten, analysen och i förvaltningens utlåtande så talas det om att staden måste minska nybyggnationen av bostäder. Omfattningen som uppges vara nödvändig för att uppnå *global omställning* är en minskning på 10000 kvadratmeter per år, vilket ska motsvara en minskning på 5% av det nybyggda beståndet fram till 2030. I underlagsrapporten nämns den konkreta åtgärden att staden kan använda sig av sitt planmonopol för att medvetet bromsa in bostadsbyggandet.

Detta är problematiskt av två huvudsakliga anledningar. För det första så angriper detta inte klimatutsläpp utan produktion i en marknadssektor. Styrmedel för att minska klimatpåverkan ska angripa just klimatpåverkan och inte indirekta orsaker till klimatpåverkan då det senare ofta riskerar att snedvrider marknaden med oönskade effekter som följd. Resonemanget som presenteras här innebär att man riskerar skapa incitament till att minska bostadsbyggandet i sig snarare än att styra om bostadsbyggandet till att bli mindre utsläppstungt.

För det andra så befinner vi oss i ett läge där Göteborg och i stort sett hela Göteborgsregionen lider av bostadsbrist. Den genomsnittliga kötiden för en hyresrätt via Boplats i Göteborg är 6,8 år och år 2022 hade kommunen ett underskott på 20000 bostäder. Fram till 2030 har vi kapacitet att bygga 24600 bostäder, men till 2035 behövs det minst 60000. Näringslivet ser bostadsbristen som ett av de största hoten mot deras kompetensförsörjning och därigenom är den dysfunktionella bostadsmarknaden och det sega bostadsbyggandet ett av kommunens, för att inte säga landets, största tillväxthinder. Hyresregleringen och det statliga regelverket är destruktivt nog för bostadsmarknaden, så vi som kommun behöver göra allt vi kan för att underlätta det. Miljö- och klimatanämnden vill kraftigt understryka det faktum att det är företagen i Göteborg — bland andra Volvo, Lindholmens innovationskluster och alla våra fantastiska start-up-entreprenörer — som de facto genomför den gröna omställningen. Om vi hämmar deras förutsättningar så hämmar vi det faktiska omställningsarbetet ute i samhället samtidigt som vi försämrar vår ekonomiska tillväxt och välfärdens finansiering.

Miljö- och klimatanämnden vill också belysa rapportens omnämnande av att vi kan använda planmonopolet för att "styra så att mark inte upplåts åt aktiviteter som syftar till ökad konsumtion". Vi oroas av att det i rapporten saknas en tydlig förklaring av vad som menas med detta, eftersom de diskussioner som följer av det därav kan gå isär och eventuellt leda

till slutsatser som inte är i linje med förvaltningens eller politikens intentioner. All form av nyetablerad näringsverksamhet innebär ökad konsumtion. Konsumtion kommer nödvändigtvis som andra ledet av produktion, som i sin tur är ett måste för ekonomisk tillväxt. Det går att konsumera på massor av olika hållbara sätt — tjänster, återbruk, bioråvara och så vidare. Vi finner därför en oro med otydligheten här.

Med detta i åtanke hade vi önskat större genomlysning av hur de åtgärder och visioner man diskuterar påverkar Göteborgssamhället i stort, den privata sektorn och den ekonomiska utvecklingen i kommunen, tre saker som alla är essentiella att beakta för att vi faktiskt ska kunna ställa om och nå netto noll. Med det sagt så är det förvaltningens rapport och den måste få stå för sig själv. Stora delar av rapporten tycker vi dessutom är givande och mycket väl formulerade. Vi hoppas att de som läser rapporten beaktar att ekonomisk utveckling och miljö har ett väldigt viktigt samspel och måste konsekvensanalyseras ihop för att ge en bra omställning. Därav skickar vi med denna text.